

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno studentky:	Bc. Anna Kulhánková
Název práce:	Role nových médií v politice
Jméno vedoucího práce:	PhDr. Josef Straceny, CSc.
Jméno oponenta práce:	PhDr. Ondřej Lánský, Ph.D.

Cílem diplomové práce Bc. Anny Kulhánkové je „...analyzovat, zda mají nová média vliv na současnou světovou a domácí politiku. Analýza se zaměřuje především na sociální sítě Facebook, Twitter a YouTube, jež patří mezi politiky i občany k nejpoužívanějším.“ (s. 8). Soustředí se přitom na český kontext a také na nová média (mj. sociální sítě) v souvislosti s politickými změnami v rámci tzv. Arabského jara. Jedná se o zajímavé a aktuální téma, avšak ihned na úvod je třeba podotknout, že není zcela dotažená metodologie práce. Není vlastně jasné, jak chce autorka zmíněný vliv měřit či posuzovat. Z textu se postupně ukáže, že se jedná vlastně o zpracování literatury na zadané téma; nicméně se jedná především o literaturu publicistického typu.

Diplomová práce je členěna do čtyř kapitol (bez úvodu a závěru), přičemž práce má logickou strukturu. V první a druhé kapitole se autorka věnuje základnímu teoretickému rozboru masových médií a také se zaměřuje na nová média a sociální sítě. Čtvrtá a pátá kapitola představují vlastní pokus o analýzu použití nových médií při prezidentských volbách 2014 a při volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky z téhož roku. Podle mého názoru je zajímavou pasáží část, která je věnovaná sociálním sítím (s. 27-35).

Vlastní analytické pasáže jsou příliš často zatíženy strohostí a jistou toporností argumentace, která se příliš často drží jednoho či dvou zdrojů bez ambice poznatky originálně syntetizovat (viz např. rozbor výzkumů vlivu médií na s. 20 či analýza vztahu nových médií a politiky na s. 35 ad.). Příznakem tohoto jistého nedostatku jsou také relativně dlouhé citace, které autorka v těchto pasážích hojně využívá.

V první klíčové části své práce (kapitola č. 4) se autorka místy uchyluje k tezovitému přístupu bez uvádění zdrojů informací, které považuje zřejmě za jasné (např. na s. 40, kde hovoří o specifikách voleb do Poslanecké sněmovny v roce 2013). Jiné informace či hodnocení informací jsou prezentovány jako citace nějakých zdrojů, které jsou ovšem nedohledatelné – konkrétně pasáž na začátku s. 45, kde autorka rozděluje tzv. alternativní kandidáty v prezidentské volbě 2013. Podkapitola, která se věnuje otázce, zda sociální sítě rozhodly tyto volby (s. 47-48), je vlastně srovnáním názorů dvou žurnalistů na tuto otázku, což svědčí o nedotažené metodologii práce. Vlastní syntetizující část by měla být obsahově bohatší, ale hlavně by měla vycházet z ujasněné a připravené metodologie výzkumu. Jádro

argumentace je vlastně závislé na žurnalistických tezích o zkoumaných fenoménech. Podle mého názoru není takový přístup zcela správný.

Obdobně druhá klíčová část práce (kapitola č. 5) je vlastně navrstvením mediálních informací týkajících se série povstání v několika arabských zemích od roku 2010, pro které se vžilo označení *Arabské jaro*. Autorka zde zcela rezignovala na náročnější analýzu politického, sociálního či historického pozadí zmíněných událostí (snad s výjimkou situace v Sýrii). Bc. Kulhánková ignoruje např. zdařilou publikaci Miloše Mendela, která se tzv. Arabským jarem zevrubně zabývá. Vlastní pointa této části je opět – obdobně jako u kapitoly č. 4 – obsažena ve dvou odstavcích, přičemž jeden z nich je vlastně citací jiného textu (opět zjevně publicistického), a spočívá v seznámení čtenáře se dvěma názory na vliv nových médií na průběh Arabského jara. Na základě čeho tyto názory považuje autorka za reprezentativní, se z textu nicméně nedozvíme. Obě tyto klíčové části práce tedy nakonec podle mého soudu vyznívají jako relativně slabé.

Ještě jednou musím na závěr připomenout to, že z metodologického hlediska postrádám v práci kapitolu věnovanou tomu, jak k tématu autorka vlastně přistupuje. Není jasné, o jakou metodologii se opírá a z jakého důvodu. Právě proto, že se jedná o do určité míry nové téma, je třeba metodologii práce věnovat pečlivou pozornost a koneckonců vzhledem k tomu, že autorka pravděpodobně nemluví a ani nerozumí arabsky, by právě projasnění metodologie mohlo být největším přínosem této diplomové práce. Na druhou stranu je třeba ocenit, že autorka pracovala s cizojazyčnou literaturou (anglické a francouzské zdroje). Jistým pozitivem práce je také teoretická část. Avšak dalším problémem diplomové práce je dle mého názoru i to, že se autorka příliš často opírá o mediální výstupy jako základní zdroje informací a jako oporu pro vlastní interpretaci. Považuji to u kvalifikační práce tohoto typu za ne příliš šťastný přístup.

Z hlediska formálního zpracování práce je možné diplomantce vytknout místy neobratné formulace a zbytečné chyby (např. na s. 16, 28, 65). Poznámkový aparát také není podle mého názoru volen nejšťastněji (jedná se o hybridní použití dvou klasických metod: systém poznámek pod čarou /používaný např. ve *Filosofickém časopise/* a ISO 690 /používaný např. *Sociologickým časopisem/*), který v daném kontextu čtenářům příliš nepomáhá s orientací. Nicméně tyto výtky jsou spíše marginální.

Poznámka: Vzhledem k tomu, že práce se v podstatě věnuje tématu médií (s důrazem na nová média) a jejich vztahu k politice, je možné považovat za jistou chybu i to, že autorka nepoužila knihu amerického teoretika médií Marshalla McLuhana *Jak rozumět médiím*, která vyšla česky a je klasikou ve svém oboru. Navíc Bc. Kulhánková o McLuhanovi sama hovoří (např. na s. 25).

V rámci rozpravy nad předkládanou prací navrhuji **následující diskusní okruhy**:

1. Mohla by autorka rozvinout svůj popis typologie publika ze strany 17? Konkrétně by mohla osvětlit, co myslí tím, že publikum (veřejnost) je možné rozdělit na aktivní a pasivní masu?
2. Jakou roli v práci hraje část 2.4 Vliv médií? Jakým způsobem s pojmovým aparátem autorka dále pracuje?

3. Autorka by mohla nějakým způsobem doložit svou tezi ze s. 22, která říká, že „politika je v současných médiích personalizována. Důraz je kladen na osoby, nikoli na témata. Projednává se často rodinný život politiků, jejich milostné avantýry, rodinné tragédie apod.“
4. Autorka by se mohla zamyslet nad tím, zda média související s internetem (tzv. nová média) představují skutečně osvobozenou formu komunikace dostupnou všem, jak naznačuje na s. 25 a na dalších místech své práce.
5. Autorka by také měla nějakým způsobem doložit svou tezi ze s. 40, kde uvádí, že k voličské základně KSČM a ČSSD „...patří především starší generace.“
6. V práci je na několika místech – byť spíše implicitně – možné vidět, že autorka nejen, že považuje internet za svobodné médium, ale také to, že se patrně domnívá, že západní společnosti jsou z hlediska přístupu obyvatel k internetu otevřenější než společnosti z jiných civilizačních okruhů. Jak tedy autorka vnímá situaci kolem aféry, kterou rozpoutal svým rozhovorem pro britský *Guardian* tehdejší zaměstnanec CIA Edward Snowden?

Závěr: Bc. Anně Kulhánkové se v její diplomové práci podařilo splnit hlavní cíl pouze velmi zhruba a částečně. Předkládanou diplomovou práci přes uvedené výhrady doporučuji k obhajobě.

V Praze, 23. 12. 2015

PhDr. Ondřej Lánský, Ph.D.